

## بررسی تأثیر ویژگی‌های مدیرعامل بر عملکرد بانک

محمد ارده کش سلاماسی

دانشجوی دکتری اقتصاد توسعه، پردیس ارس دانشگاه تبریز.

m2sawer@gmail.com

شماره ۳۱ / پاییز ۱۳۹۹ (جلد سوم) / مصوّر  
دانشگاه تبریز / انتشارات حسابداری و مدیریت (دوره سوم)  
۱۴۱

### چکیده

در راستای رشد و توسعه پایدار کشورها، توجه به بالندگی سازمان‌ها، از جمله سیاست‌های موردنظر همه مدیران هست، بانک‌ها هم از این موضوع مستثنی نیستند. بانک‌ها باید توسط مدیرانی، مدیریت شوند که می‌توانند ارزش شرکت را افزایش دهند؛ با این حال برخی از بانک‌ها به نظر نمی‌رسد که به شدت از این الزامات پیروی کنند که ممکن است دلایلی را برای توضیح، برخی از بانک‌ها در مورد بی‌تجربگی توضیح دهد. مدیران اجرایی تصمیمات ساختاری سرمایه نامناسب را اتخاذ می‌کنند که باعث ناکارآمدی تصمیمات ساختار سرمایه می‌گردد از این رو هدف تحقیق بررسی تأثیر ویژگی مدیرعامل از جمله دوگانگی مدیرعامل، ترجیه مدیرعامل و تنوع جنسیتی مدیرعامل بر عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. جامعه آماری کلیه بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۸ می‌باشد که با استفاده از رگرسیون خطی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج آزمون فرضیه‌ها نشان داد که ویژگی‌های مدیرعامل بر عملکرد بانک تأثیر معناداری دارد و بانک‌ها برای عملکرد بهتر از مدیران مرد استفاده کنند همچنین تجربه بالای مدیران باعث بهبود عملکرد بانک شده که این نشان دهنده این می‌باشد که باید به مدیران فرصت داد که عملکرد واقعی خودشان را نشان دهند و هرچقدر تجربه کاری آن‌ها بالا می‌رود عملکرد بانک‌ها نیز بهتر می‌گردد و علاوه بر این این تحقیق نشان داد که مردها عملکرد بهتری در اداره بهتره بانک‌ها دارند و می‌توانند عملکرد بانک را بهبود بخشنند.

**واژگان کلیدی:** عملکرد بانک، ویژگی مدیرعامل، دوگانگی مدیرعامل، تنوع جنسیتی مدیرعامل، تجربه مدیرعامل

### مقدمه

در راستای رشد و توسعه پایدار کشورها، توجه به بالندگی سازمان‌ها، از جمله سیاست‌های موردنظر همه مدیران هست، بانک‌ها هم از این موضوع مستثنی نیستند. سیستم بانکداری یک کشور از نظر اقتصادی، از مهم‌ترین شاخص‌های یک کشور

قدرتمند هست و یک نقش حیاتی در رشد و اقتصاد یک کشور بازی می‌کند، در بانکداری نوین، مؤلفه‌های متعددی وجود دارند که بر روند تجهیز منابع پولی بانک‌ها و مؤسسات مالی و درواقع بر بهبود عملکرد بانک‌ها تأثیرگذارند. نظام ارزیابی عملکرد را می‌توان از زوایای متفاوت مورد بررسی قرار داد. دو دیدگاه مهم در خصوص ارزیابی عملکرد وجود دارد: دیدگاه سنتی و دیدگاه نوین. در دیدگاه سنتی هدف از ارزیابی، قضاوت و یادآوری عملکرد هست در حالی که در دیدگاه مدرن، فلسفه ارزیابی بر رشد و توسعه و بهبود ظرفیت ارزیابی شونده متمرکز شده است. فرآیند ارزیابی عملکرد شامل انجام مجموعه‌ای از اقدامات با ترتیب و توالی خاص و هدفمند هست. فرآیند ارزیابی عملکرد نیز مستلزم پیمودن گام‌هایی متعدد است و ارزیابی عملکرد انواع مختلفی دارد. یکی از مهم‌ترین آن‌ها ارزیابی عملکرد شرکت از دیدگاه مالی می‌باشد. جنبه‌ای که این روزها بسیار مهم و حیاتی می‌باشد. جنبه مالی را می‌توان شامل مواردی مثل فروش، سودآوری، سودسهام و... دانست. بانک‌ها و مؤسسات غیرانتفاعی امروزه به دنبال بهبود عملکرد مالی خود هستند زیرا بقا و توسعه آنها وابسته به داشتن عملکرد مالی مناسب می‌باشد. عملکرد مالی به عنوان یکی از مهم‌ترین سنجه‌های اثربخشی سازمانی، دغدغه بسیاری از پژوهشگران و مجریان برنامه‌های توسعه سازمانی است. ارزیابی عملکرد مالی یک شرکت در فرآیند تصمیم‌گیری امری حیاتی و ضروری است. را که عملیات یک شرکت تا اندازه زیادی وابسته به موقعیت مالی آن است. به گونه‌ای که یک شرکت ممکن است با وجود تولید محصول خوب، کنترل کیفیت منظم و ساختار تشکیلاتی منسجم و هماهنگ، به خاطر بحران مالی دچار ورشکستگی شود. بنابراین ارزیابی عملکرد مالی برای هر شرکت از الزامات انکارناپذیر است. تصمیمات مربوط به تأمین مالی بانک، از مهم‌ترین تصمیمات مدیریت مالی است، تا جایی که این گونه تصمیمات به علت آثاری که بر ساختار مالی شرکتها و منابع سرمایه گذاران دارند، جزء تصمیمات استراتژیک مؤسسه تلقی می‌گردند. هدف مدیر مالی از اتخاذ چنین تصمیماتی حداکثر کردن ارزش شرکت می‌باشد. بنابراین یک مدیر مالی در راستای به حداکثر رساندن ارزش شرکت باید تعیین کند که در کجا سرمایه گذاری کند. از طرف دیگر چگونگی تأمین مالی دارایی‌های شرکت برای افراد و مؤسسات ذینفع، درخور توجه است و اینکه شرکت موردنظر در خصوص تأمین مالی دارایی‌های خود از چه میزان بدھی و سهام استفاده نموده است، دارای اهمیت می‌باشد. زیرا این امر بر تصمیمات تأمین مالی شرکت اثر خواهد داشت (رحیمی و زلف پور آرخلو، ۱۳۹۶).

علاوه بر مکانیزم‌های مختلف از یک مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی موثر، تصمیمات شرکت در وجود مدیران زن (تیروودی<sup>۱</sup>، ۲۰۱۲) بهتر می‌شود. زنان نقش موثری در حاکمیت دارند و مشارکت آنها در یک موقعیت پیش رو بر عملکرد شرکت تأثیر می‌گذارد (کولاکو، مایرز و نیتکین، ۲۰۱۱). شرکت‌های دارای هیئت مدیره که دارایی تنوع جنسیتی هستند احتمالاً کیفیت و درآمد بیشتری کسب می‌کنند (پست و بایرون، ۲۰۱۵). تحقیقات پیشین نشان می‌دهد که مدیران زن نظارت بهتر، تشویق‌های کیفی را تشریح می‌کنند و کمتر خود-گرا هستند (هوسه و سولبرگ<sup>۲</sup>؛ ۲۰۰۶؛ گل، اسرینیدی و نگ<sup>۳</sup>، ۲۰۱۱). نمایندگی زن در هیئت مدیره شرکت یک بحث مدیریتی جدید ایجاد کرده است؛ چرا که هیئت‌ها از مختلف جنبه توجه فراوانی را جذب می‌کنند و تبدیل به یک عامل حاکمیت مهم می‌شوند (سنالجورنسون و ادواردsson، ۲۰۱۳). مدیران زن بیشتر

<sup>1</sup> Thiruvadi, S.

<sup>2</sup> Colaco, H., Myers, P. and Nitkin, M.

<sup>3</sup> Post, C. and Byron, K.

<sup>4</sup> Huse, M. and Solberg, A.G.

<sup>5</sup> Gul, F., Srinidhi, B. and Ng, A.

<sup>6</sup> Snaebjornsson, I.M. and Edvardsson, I.R.

متعهد هستند و کمتر خود-گرا بوده و رفتار آنها از همتایان مردان متفاوت است (هوسه و سولبرگ، ۲۰۰۶). در نتیجه، فرآیندهای اداری هیئت مدیره و اثربخشی تحت تاثیر تنوع جنسیتی هیئت مدیره قرار می‌گیرند (آدام و فریرا<sup>۱</sup>، ۲۰۰۹). زنان موفق به اثبات نقش فعال خود در انجام فعالیتهای حکومتی می‌شوند، که منعکس کننده توانایی آنها در نظارت بیشتر بر خود و کیفیت تصمیم‌گیری است (کولاکو، مایرز و نیتکین، ۲۰۱۱). مالین و میشلون<sup>۲</sup> (۲۰۱۱) نشان می‌دهد که مشارکت بالای زنان در اداره هیئت مدیره از طریق در نظر گرفتن علاقه متقاضیان مختلف و بهبود نقش نظارت هیئت مدیره، تقویت هیئت مدیره را افزایش می‌دهد.

اداره فعالیت‌های داخلی یک سازمان فقط جزئی از وظایف جاری مدیران ارشد فعلی است. مدیران هم چنین می‌باید به چالش‌های تحمیلی محیط خارجی سازمان اعم از دور و نزدیک عکس العمل نشان دهند.

محیط خارجی نزدیک سامل: رقیبان، عرضه کنندگان ملزمات، کاهش روزافزون منابع، سازمان‌های دولتی و مشتریان که اولویت‌های آنان بدون مقدمه تغییر پیدا می‌کند، است.

محیط خارجی دور عبارتند از: شرایط اقتصادی و اجتماعی، احزاب سیاسی، توسعه تکنولوژی که تماماً می‌باید پیش‌بینی و ارزیابی شده در تصمیم‌گیری‌های مدیران ارشد دخالت داده شوند.

به منظور برخورد اثر بخش با همه عواملی که بر توانایی شرکت در رشد سودآور آن تاثیر دارند مدیران فرآیندهای مدیریت را به گونه‌ای طراحی می‌کنند که به نظرشان وضعیت بهینه موسسه در محیط رقابتی آن‌ها را تهسیل می‌نماید. چنین استقراری به این لحاظ امکان پذیر است که فرآیندهای تصمیم‌گیری مدیران برآوردهای دقیق تری از تغییرات محیطی فراهم می‌کند و برای واکنش نسبت به فشارهای داخلی یا رقابتی آمادگی بیش تری پدید می‌آورند. می‌توان چنین نتیجه گرفت مدیران که بر اساس تجربه و تحصیلات خود تصمیم می‌گیرند آثار و نتایج نسبتاً بهتری نسبت به بقیه مدیرانی که از سایر ساختارها حین تصمیم‌گیری استفاده می‌کنند. کلیه تصمیم‌گیری‌های مدیریتی دارای تبعات و آثار مثبت و منفی را برای سازمان‌ها و شرکت‌ها به دنبال خواهد داشت. بنابراین ویژگی‌ها و تجربه و تحصیلات مدیران در حوزه تصمیم‌گیری بسیار با اهمیت جلوه می‌کند (احتشام، ۱۳۹۳).

ظرفیت نظارت بر هیئت مدیره از ترکیب آن تحت تاثیر قرار می‌گیرد (جان و سنت، ۱۹۹۸). استدلال می‌شود که مدیران زن برای شفافیت و افشاء اطلاعات کافی بیشتر مراقب شیوه‌های مدیریتی هستند (گل، اسرینیدی و نگ، ۲۰۱۱؛ پست و بایرون، ۲۰۱۵). هنگامی که مدیران زن در کمیته‌های حسابرسی مشارکت می‌کنند، تمایل دارند نقش نظارت کمیته‌ها را بهبود بخشدید و تقاضای کیفیت حسابرسی را بیشتر کنند. تیروودی (۲۰۱۲) می‌گوید که تصمیمات شرکت‌ها و اثربخشی کمیته‌های حسابرسی بهتر است در وجود مدیران زن به دست آید. رفتار ریسک‌پذیری زنان نقش مهمی در به حداقل رساندن گزارش مالی جعلی دارد (لنارد و همکاران<sup>۳</sup>، ۲۰۱۷). سطح بالایی از تعهدات به سیاست‌ها و رویه‌های اخلاقی، را که شرکت‌ها در دادرسی و دستکاری گزارش مالی انجام می‌دهند، کاهش می‌دهد.

اندیشه تفاوت بین زن و مرد یکی از مسائلی است که همواره با بشر همراه بوده است. از این‌رو بررسی نقش جنسیت در قبول مسئولیت‌ها و ایفای نقش هر یک از جنسیت‌ها در جامعه همیشه یکی از مسائل بحث‌برانگیز در جامعه بوده است (زمانی،

<sup>1</sup> Adams, R.B. and Ferreira, D.

<sup>2</sup> Mallin, C. and Michelon, G.

<sup>3</sup> John, K. and Senbet, L.W.

<sup>4</sup> Lenard, M.J., Lenard, M.J., Yu, B., Yu, B., York, E.A., York, E.A. and Wu, S.

۱۳۸۸). نظریه‌های موجود در خصوص زنان بر این باور شکل گرفته‌اند که وضعیت زنان در موقعیت‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در بسیاری از کشورها یکسان نیست و جهت ایجاد برابری نیاز به تغییر در ساختارهای اقتصادی و اجتماعی جوامع است (بیابانی و گرکز، ۱۳۹۳).

همواره مسئله مدیریت زنان توجه روان شناسان، جامعه شناسان و صاحب‌نظران مدیریت را به خود جلب نموده است و هر یک به‌گونه‌ای این مسئله را ریشه‌یابی کرده‌اند (سپاسی و عبدالی، ۱۳۹۵). برخی کشورهای اروپایی نظیر نروژ، حضور مدیران زن در شرکت‌های نروژی را بالهمیت دانسته و از ژانویه ۲۰۰۸ قانونی به تصویب رسیده که شرکت‌ها می‌باشند ۴۰ درصد از کرسی‌های مدیریت را به مدیران زن اختصاص دهند. همچنین در انگلستان همانند نروژ قانونی به تصویب رسیده است که ۳۰ درصد مدیران شرکت‌ها از زنان تشکیل شده باشد (آدامز و همکاران<sup>۱</sup>، ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰). وضع چنین قوانین در کشورهای پیشرفته اروپایی و آمریکایی دلالت بر اهمیت موضوع و نیز وجود حساسیت بر امور زنان و به‌کارگیری نیمی از قشر جامعه در مناصب مدیریتی در سازمان‌ها و شرکت‌های عظیم تولیدی و خدماتی است. تعهد کاری به هنگام انجام مسئولیت، انگیزه فراوان جهت پیشبرد امور به نحو احسن، حس رقابت در محیط کار نسبت به همتایان خود (مدیران مرد)، حضور بیشتر در کمیته‌های نظارت و دیگر ویژگی‌های شخصیتی و کاری مدیر زن اثرات بسزایی در تصمیم‌گیری‌های مالی در هیئت‌مدیره شرکت‌ها و سازمان‌ها دارد و همچنین موجب ارتقاء عملکرد شرکت، افزایش رضایتمندی سهامداران و بالا رفتن بازدهی شرکت خواهد شد. پژوهش‌های بسیاری در خصوص نقش زنان در جامعه و مشارکت آنان در عرصه‌های گوناگون در کشورهای مختلف انجام شده است. یافته‌ها حاکی از آن است که زنان همانند همتایان مرد خود می‌توانند در بسیاری از امور مشارکت نموده و از بازدهی بالایی برخوردار باشند (بیابانی و گرکز، ۱۳۹۳).

بانک‌ها باید توسط مدیرانی، مدیریت شوند که می‌توانند ارزش شرکت را افزایش دهند؛ با این حال برخی از بانک‌ها به نظر نمی‌رسد که به شدت از این الزامات پیروی کنند که ممکن است دلایلی را برای توضیح، برخی از بانک‌ها در مورد بی‌تجربی توضیح دهد. مدیران اجرایی تصمیمات ساختاری سرمایه نامناسب را اتخاذ می‌کنند که باعث ناکارآمدی تصمیمات ساختار سرمایه می‌گردد (Matemilolaa, Bany-Arifinb, A.N., Azman-Saini W.N.W., & Annuar Md. N. ۱۹۹۱، ۱۹۸۴). به طور شاخص از معلومات مشخص می‌کند که مدیران ارشد آن را به شرکتی وارد می‌کنند (هامبریک و میسون<sup>۲</sup>، ۱۹۸۴). به این خاص، نظریه فوقانی استدلال می‌کند که ویژگی‌هایی مانند تجربه بالای مدیریت بر انتخاب استراتژیک آنها تأثیر می‌گذارد. نظریه پردازان رده بالا پیشنهاد می‌کنند مدیران ارشد شرکت‌ها به دلیل تاثیر قابل توجهی که مدیران ارشد بر تصمیمات و نتایج استراتژیک شرکت‌ها دارند یک منبع حیاتی برای موفقیت هستند (برنی<sup>۳</sup>، ۱۹۹۱؛ هامبریک و میسون، ۱۹۸۴). علاوه بر این، فینکلستین<sup>۴</sup> (۱۹۹۲) نشان می‌دهد که ویژگی‌های مدیران برتر، که تجربه آنها عملکرد پیش‌بینی‌های قوی‌تر از نتایج استراتژیک است. هامبریک و میسون (۱۹۸۴) تجربه مدیران برتر را به عنوان یک ویژگی مهم که بر استراتژی تأثیر می‌گذارد، به رسمیت می‌شناسند. پژوهشگران ادعا می‌کنند که ویژگی‌های مدیران (مثالاً تجربه) در نتایج استراتژیک منعکس شده است.

<sup>1</sup> Adams, R., and Ferreira, D

<sup>2</sup> Adams, R., Gray, S., Nowland, J.

<sup>3</sup> Matemilola, B.T., Bany-Arifinb, A.N., Azman-Saini W.N.W., & Annuar Md. N.

<sup>4</sup> Hambrick, D.C., Mason, P

<sup>5</sup> Barney, J.B

<sup>6</sup> Finkelstein, S

تجربه مدیران ارشد با توانایی شناختی آنها مرتبط است (هامبریک و میسون، ۱۹۸۴؛ جنسن و مورفی<sup>۱</sup>، ۱۹۹۰). فرض اساسی در تئوری رده بالا این است که ویژگی‌هایی از قبیل سال‌های تجربه به عنوان جایگزین برای توانایی ادارکی مدیران ارشد خدمت می‌کنند. نظریه رده بالا، مدیران ارشد را به عنوان منابع انسانی مهم شناسایی می‌کند که از تجربه خود برای فرموله کردن استراتژی‌های موثر استفاده می‌کنند (هامبریک و میسون، ۱۹۸۴) با توجه به مراتب فوق پژوهش حاضر در صدد پاسخگویی به این سؤال است که: آیا ویژگی‌های مدیرعامل بر عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد؟

### پیشینه پژوهش

گوپتا و ماهکود<sup>۲</sup> (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی ویژگی‌های مدیرعامل بر عملکرد بانک‌های کشور هند در دوره ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۷ با استفاده از رگرسیون خطی چند متغیره و داده‌های پانل استفاده کردند و دریافتند که صلاحیت حرفه‌ای مدیران عامل در جریان امور مالی عملکرد را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، تأثیر دوگانگی مدیرعامل بر عملکرد مثبت و قابل توجه شناخته شده است. مدیران عامل مرد برای عملکرد بانک مفید هستند. مدیران عامل با تجربه به عملکرد بالاتر کمک می‌کنند. نتایج در بین پروکسی‌های مختلف عملکرد بانک و نمونه‌های فرعی بر اساس مالکیت، اندازه بانک و اندازه هیئت مدیره قوی است.

مانمیلولا، بانی‌اریفین، آزمون‌سینی و انووار (۲۰۱۸) در بررسی تأثیر تجربه مدیران بر ساختار سرمایه شرکت‌های مالزی بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ انجام دادند به این نتیجه دست یافتنند که تجربه مدیران به طور مثبت با ساختار سرمایه ارتباط دارد و با افزایش تجربه مدیران، ارزش دفتری کل بدھی و نسبت بدھی بلند مدت افزایش می‌یابد. آنان بیان کردند که تجربه مدیران، تعیین کننده بالقوه ساختار سرمایه شرکت است.

سی‌سی، مونیکا، گوریک و کمپف<sup>۳</sup> (۲۰۱۸) در بررسی پژوهش خود با عنوان تجربه مدیران صندوق در ارزش سرمایه‌گذاری در خارج از بخش مالی به این نتیجه دست یافتنند که مدیران با تجربه با استفاده از تجربه خود و از طریق انتخاب سهام از این تجربه خود سوء استفاده می‌کنند. این اطلاعات برتر مدیران قیمت سهام را به آهستگی متوقف می‌کند و این نشان می‌دهد که اطلاعات آن‌ها منحصر به فرد بوده و مدتی طول می‌کشد تا در بازارها کشف شود.

چن، گائو، ژانگ و ژو<sup>۴</sup> (۲۰۱۸) در بررسی تجربه مدیران صندوق های سرمایه‌گذاری و مهارت سرمایه‌گذاری آنان و با استفاده از داده‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری چینی از سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۶ انجام دادند آن‌ها فرض می‌کردند مدیرانی که به عنوان تحلیلگران صنعت کار می‌کنند، مهارت‌های سهامی بالایی را نشان دهند، در حالی که مدیران با تجربه به عنوان تحلیلگران بزرگ، بازار را بهتر می‌کنند. این فرضیه‌ها توسط داده‌ها پس از کنترل برای صندوق های قابل مشاهده و ویژگی‌های مدیر، پشتیبانی می‌شوند. تجزیه و تحلیل نشان می‌دهد که تفاوت قابل توجهی در عملکرد بین این دو نوع مدیران نمی‌تواند صرفاً به شانس اختصاص داده شود.

<sup>1</sup> Jensen, M.C., Murphy, K.J.

<sup>2</sup> Gupta, N. and Mahakud, J.

<sup>3</sup> Cici, G., Monika G.T., Görickete, M.A., & Kempf, A

<sup>4</sup> Chen, R., GAO, Z., Zhang, X., & Zhu, M

رحمان و سایما<sup>۱</sup> (۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی کارایی ترکیب هیئت‌مدیره بر عملکرد شرکت: شواهد تجربی از شرکت‌های تولیدی بنگالادش بین سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۶ را مورد بررسی قراردادند و آن‌ها به دنبال یافتن کارایی هیئت‌مدیره از طریق اندازه هیئت‌مدیره، استقلال هیئت‌مدیره و تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره بر عملکرد شرکت بودند که نتایج یافته‌های آنان نشان داد هیئت‌مدیره‌های بزرگ در بهبود عملکرد شرکت مؤثر هستند اما استقلال هیئت‌مدیره و تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره ارتباط معناداری با عملکرد شرکت ندارند که این امر نشان می‌دهد که سازوکار سازمانی اداره شرکت به ویژه کارایی ترکیب هیئت‌مدیره بسیار ضعیف است.

هوگس و همکاران<sup>۲</sup> (۲۰۱۷) پژوهشی را با عنوان بررسی هزینه بدھی بر عملکرد شرکت در طی سال‌های ۲۰۰۷ – ۲۰۱۱ در شرکت اندونزی انجام دادند. نتایج حاکی از آن است که بین هزینه بدھی و عملکرد شرکت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

رضوانی و همکاران (۱۳۹۸) پژوهشی را با عنوان بررسی تأثیر هزینه بدھی بر عملکرد شرکت‌ها در طی سال‌های ۱۳۹۳ – ۱۳۸۸ انجام دادند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که هزینه بدھی بر عملکرد شرکت تأثیر معناداری دارد.

مهرانی و همکاران (۱۳۹۷) پژوهشی را با عنوان بررسی رابطه هزینه بدھی و عملکرد شرکت روی ۱۲۰ شرکت در طی سال‌های ۱۳۹۵ – ۱۳۹۰ انجام دادند. نتایج بررسی‌ها نشان داد که بین هزینه بدھی و عملکرد شرکت رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

علیجانی (۱۳۹۶) در بررسی رابطه تجربه مدیران و مهارت آنان با سلامت روان کارکنان ادارات دولتی شهرستان کلاردشت بین سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۶ با نمونه پژوهشی ۳۵۱ نفر انجام داد به این نتیجه دست یافت که بین تجربه مدیران و همچنین مهارت آنان با سلامت روان کارکنان ادارات دولتی شهرستان کلاردشت رابطه معنی‌داری وجود دارد.

رحیمی و زلف پور آرخلو (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی رابطه بین ریسک تعیین روش‌های تامین مالی بر روی عملکرد مالی بانک در یک بازه زمانی ۸ ساله بین سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۲ پرداختند که یافته‌ها نشان داد کلیه شاخص‌های بهره‌وری در دوره پس از اجرای قانون با کاهش موافقه شده‌اند، همچنین یافته‌های حاصل از تخمین مدل‌های رگرسیونی نشان داد که اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها در خصوص دو شاخص ROIC و CP منجر به از بین رفتن تاثیر ساختار سرمایه بر بهره‌وری شده است. علاوه بر این اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها در خصوص سه شاخص LCC، ROIC و CP منجر به از بین رفتن تاثیر سرانه سرمایه فیزیکی بر کارایی بانک‌ها تجاری شده اما در خصوص شاخص LP منجر به افزایش تاثیر مذکور شده است.

جاوید (۱۳۹۶) در بررسی رابطه تنوع جنسیتی و مالکیت دولتی با ریسک پذیری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادران تهران بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ با نمونه مشتمل بر ۱۲۰ شرکت به این نتیجه دست یافت که بین تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره با ریسک پذیری شرکت رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد و تفاوت‌های نظام مند در کمیت و کیفیت ریسک پذیری زنان و مردان در امور مدیریتی شرکت‌ها وجود دارد.

علیمردانی (۱۳۹۵) پژوهشی را با عنوان بررسی تأثیر هزینه بدھی بر عملکرد شرکت روی ۶۹ شرکت در طی سال‌های ۱۳۹۲ – ۱۳۹۶ انجام دادند. نتایج به دست آمده بیانگر ارتباط مثبت و معنادار بین هزینه نمایندگی بر عملکرد شرکت نمی‌باشد.

<sup>1</sup> Rahman, M., & Saima, N. F

<sup>2</sup> Hughes et al

رقاقی گرگی (۱۳۹۵) در بررسی تأثیر تجربه مدیران و تحصیلات آنان بر درک اهمیت اجزای هزینه‌های کیفیت که پرسشنامه‌ای بین ۶۷ نفر از مدیران شرکت‌های نمونه انتخابی توزیع و نظریات آن‌ها را جمع آوری کرده بود به این نتیجه دست یافت که بین درک اهمیت هزینه‌های تطابق با میزان میزان تجربه و تحصیلات مدیران رابطه معنی‌داری وجود دارد و با افزایش میزان تجربه و تحصیلات مدیران درک بهتری از اجزای هزینه‌های کیفیت پیدا می‌کند.

نیکبخت، دیانتی دیلمی و حسین پور (۱۳۹۴) در بررسی تأثیر میزان تحصیلات و تجربه مدیران مالی بر روی میزان اهمیت و اعتماد آن‌ها بر ابعاد مختلف کارت ارزیابی متوازن شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادران انجام دادند. آن‌ها ۱۷۴ پرسشنامه بین مدیران مالی توزیع کردند که نتایج پژوهش حاکی از آن بود که تجربه حسابداری مدیران مالی بر روی میزان اهمیت و اعتماد و آن‌ها به معیارهای مالی در مقابل معیارهای غیرمالی کارت ارزیابی متوازن تأثیر بالاهمیتی ندارد. همچنین تحصیلات تكمیلی و تجربه حسابداری مدیران مالی به صورت متقابل بر روی میزان اهمیت و اعتماد آن‌ها به معیارهای مالی در مقابل معیارهای غیرمالی کارت ارزیابی متوازن تأثیر بالاهمیتی ندارند.

### فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اصلی: ویژگی مدیرعامل بر عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادران تهران تأثیر معناداری دارد.

فرضیه فرعی اول: ویژگی مدیرعامل (دوگانگی مدیرعامل) بر عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادران تهران تأثیر معناداری دارد.

فرضیه فرعی دوم: ویژگی مدیرعامل (تنوع جنسیتی مدیرعامل) بر عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادران تهران تأثیر معناداری دارد.

فرضیه فرعی سوم: ویژگی مدیرعامل (تجربه مدیرعامل) بر عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادران تهران تأثیر معناداری دارد.

### روش پژوهش

پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت، یک پژوهش توصیفی با تاکید بر روابط همبستگی است، زیرا از یک طرف وضع موجود را بررسی می‌کند و از طرف دیگر رابطه بین متغیرهای مختلف را با استفاده از تحلیل رگرسیون تعیین می‌نماید. علاوه بر این در حوزه مطالعات پس رویدادی قرار می‌گیرد و مبتنی بر اطلاعات واقعی صورت‌های مالی بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادران تهران و سایر اطلاعات واقعی است که با روش استقرایی به کل جامعه آماری قابل تعمیم خواهد بود. برای جمع‌آوری داده‌های متغیرهای پژوهش از صورت‌های مالی بانک‌ها و از منابع مختلفی همچون نرم‌افزار رهآورد نوین و سایت اینترنتی متعلق به مرکز مدیریت پژوهش و مطالعات اسلامی سازمان بورس اوراق بهادران تهران و سایت ک DAL استفاده شده است. قلمرو زمانی این پژوهش از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۸ است.

## متغیرهای پژوهش و نحوه اندازه‌گیری آن‌ها متغیر عملکرد بانک

برای اندازه‌گیری عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران از بازده دارایی بانک‌های حاضر به این صورت استفاده شده است:

**بازده دارایی:** تقسیم سود خالص بر کل دارایی

### متغیر مستقل ویژگی‌های مدیرعامل:

متغیر ساختگی ویژگی مدیرعامل (دوگانگی مدیرعامل) می‌باشد که اگر مدیرعامل هم رئیس هیئت مدیره باشد ۱ در غیر این صورت صفر.

متغیر ساختگی ویژگی مدیرعامل (تجربه مدیرعامل) می‌باشد که اگر مدیرعامل مرد باشد یک در غیر این صورت صفر. متغیر ساختگی ویژگی مدیرعامل (تجربه مدیرعامل) می‌باشد در پژوهش حاضر تجربه مدیران (ME) یکی از ویژگی‌های مدیرعامل می‌باشد؛ تجربه مدیران (مدیر عامل) که از کل سال تجربه مدیران استفاده می‌کنیم. به منظور اندازه‌گیری تجربه مدیران، کوستودیو و متزگر<sup>۱</sup> (۲۰۱۴) تجربه مدیران را با استفاده از متغیر ساختاری (رویکرد متغیر ساختگی) در زمینه‌های تحقیق مالی اندازه‌گیری می‌کنند. اما برخلاف کوستودیو و متزگر (۲۰۱۴) در پژوهش حاضر مطابق با پژوهش ماتمیولا، بانی‌اریفین، آزمون‌سینی و انوار (۲۰۱۸) تجربه مدیران را به عنوان تعداد سال‌هایی که مدیران ارشد در شرکت کار می‌کنند محاسبه می‌شود. کار در داخل شرکت (تاریخی که مدیرعامل اولین بار در هیئت مدیره تا سال ۱۳۹۸ منصب می‌شود، سال‌های تجربه در شرکت را منعکس می‌کند). (ماتمیولا، بانی‌اریفین، آزمون‌سینی و انوار، ۲۰۱۸)

### متغیرهای کنترلی

- (۱) اندازه شرکت: از طریق لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های شرکت اندازه‌گیری شده است.
- (۲) عمر شرکت: تاریخ تأسیس شرکت منهای تاریخ جاری
- (۳) نسبت بدھی کوتاه مدت: از طریق نسبت بدھی جاری بر کل دارایی به دست می‌آید.

### یافته‌های پژوهش

به منظور بررسی مشخصات عمومی متغیرها و تجزیه و تحلیل دقیق آن‌ها، آشنایی با آمار توصیفی مربوط به متغیرها لازم است. جدول ۱، آمار توصیفی داده‌های مربوط به متغیرهای مورد استفاده در تحقیق را نشان می‌دهد. آمار توصیفی مربوط به ۱۹ بانک نمونه طی دوره زمانی ۹ ساله (۱۳۹۰ تا ۱۳۹۸) می‌باشد.

<sup>۱</sup> Custodio, C., Metzger, D.

### جدول (۱): آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

پنل الف: متغیرهای پیوسته				
نام متغیر	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین
بازده دارایی	۰/۱۰	۰/۱۵	-۰/۷۹	۰/۶۳
تجربه مدیرعامل	۳/۱۵	۰/۷۵	۱	۵
اندازه شرکت	۱۴/۱۳	۱/۴۲	۱۰/۴۹	۱۹/۰۵
عمر شرکت	۱۹/۲۱	۱/۰۵۲	۵	۴۸
نسبت بدھی بلندمدت	۰/۰۵۳	۰/۱۷	۰/۰۷	۰/۹۵

  

پنل ب: متغیرهای گسسته				
درصد	فراوانی	نوع طبقه		
۲۴/۵۶	۴۲	۱	دوگانگی مدیرعامل	
۷۵/۴۴	۱۲۹	.		
۱۰۰	۱۷۱	۱	تنوع جنسیتی مدیرعامل	
.	.	.		

با نگاهی به جدول (۱) می‌توان دریافت که در بین متغیرها، عمر شرکت با مقدار (۱۹/۲۱) دارای بیشترین میانگین و بازده دارایی با مقدار (۰/۱۰) دارای کمترین میانگین است. با مقایسه انحراف معیار متغیرهای موردبررسی به این نتیجه می‌رسیم که متغیر عمر شرکت (۱۰/۰۵۲) نسبت به سایر متغیرها دارای بیشترین پراکندگی است و این بدان معناست که این متغیر نوسانات شدیدتری دارد و متغیر بازده دارایی (۰/۱۵) دارای کمترین پراکندگی است. همچنین با توجه به پنل ب نشان می‌دهد که ۲۴/۵۶ درصد بانک‌ها دارای دوگانگی مدیرعامل هستند.

### آزمون نرمال بودن

نرمال بودن متغیرها (به خصوص متغیر وابسته در مدل‌های رگرسیونی)، شرط اولیه انجام کلیه آزمون‌های پارامتریک می‌باشد.

### جدول (۲): آزمون جارک-برا

نتیجه	سطح معناداری	نام متغیر
توزیع نرمال ندارد	۰,۰۰۰۰۰	بازده دارایی
توزیع نرمال ندارد	۰,۰۰۰۰۰	تجربه مدیرعامل
توزیع نرمال ندارد	۰,۰۰۰۰۰	دوگانگی مدیرعامل
توزیع نرمال ندارد	۰,۰۰۰۰۰	تنوع جنسیتی مدیرعامل
توزیع نرمال ندارد	۰,۰۰۰۰۰	اندازه شرکت
توزیع نرمال ندارد	۰,۰۰۰۰۰	عمر شرکت
توزیع نرمال ندارد	۰,۰۰۰۰۰	نسبت بدھی بلندمدت

به منظور بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش از آزمون جارک-برا استفاده شده است. نتایج حاصل در جدول ۲ نشان می دهد که سطح معنی داری متغیرهای پژوهش کمتر از ۵ درصد می باشد. لذا داده ها از توزیع نرمال برخوردار نیستند. با توجه به قضیه حد مرکزی وقتی تعداد مشاهدات بیشتر از ۳۰ باشد نرمال بودن الزامی نیست و خالی در مدل رگرسیونی ایجاد نمی کند.

### آزمون اف لیمر (چاو)

این آزمون برای تشخیص بین الگوهای اثرات معمولی (pool) و داده های تابلویی (panel) صورت می گیرد. نتایج حاصل از آزمون اف لیمر برای مدل پژوهش بدین شرح می باشد:

جدول (۳): نتایج آزمون اف لیمر (چاو)

نتیجه آزمون	سطح معنی داری	آماره آزمون	مدل آزمون
پذیرش الگوی داده های تابلویی	۰/۰۰۰۰	۲۲/۱۲	مدل اول
پذیرش الگوی داده های تابلویی	۰/۰۰۰۰	۲۴/۰۳	مدل دوم
پذیرش الگوی داده های تابلویی	۰/۰۰۰۰	۲۱/۸۸	مدل سوم

نتایج حاصل در جدول ۳ نشان می دهد که سطح معناداری آزمون برای مدل اول، دوم و سوم کمتر از ۵ درصد بوده و بیانگر پذیرش الگوی داده های تابلویی (پانل) می باشد.

### آزمون هاسمن

در صورتی که میزان معناداری آماره هی چاو (prob) کمتر از سطح ۰,۰۵ باشد ساختار داده های panel انتخاب می شود. در این حالت برای تشخیص اثرات ثابت یا تصادفی باید آزمون هاسمن نیز انجام شود.

جدول (۴): نتایج آزمون هاسمن

نتیجه آزمون	سطح معنی داری	آماره آزمون	مدل آزمون
اثرات ثابت عرض از مبدأ	۰/۰۰۰۰	۱۳/۰۲	مدل اول
اثرات ثابت عرض از مبدأ	۰/۰۰۰۰	۱۰/۱۱	مدل دوم
اثرات ثابت عرض از مبدأ	۰/۰۰۰۰	۱۱/۱۲	مدل سوم

نتایج حاصل در جدول ۴ نشان می دهد که سطح معناداری آزمون مدل اول، دوم و سوم کمتر از ۵ درصد بوده و بیانگر پذیرش اثرات ثابت می باشد.

### آزمون ناهمسانی واریانس

اگر خطاهای رگرسیون ناهمسان باشند اما محقق بدون در نظر گرفتن این موضوع به فرایند برآورد و استنباط ادامه دهد در این حالت، انحراف معیار می تواند اشتباه باشد و بنابراین هرگونه استنباطی که صورت گرفته، می تواند گمراه کننده باشد بنابراین از آزمون والد تعديل شده برای بررسی ناهمسانی واریانس جملات اخلال استفاده شده است.

### جدول (۵): نتایج آزمون ناهمسانی واریانس

نیتیجه آزمون	سطح معنی داری	آماره آزمون	مدل آزمون
ناهمسانی واریانس	.....	۱۱/۰۳	فرضیه فرعی اول
ناهمسانی واریانس	.....	۱۰/۲۲	فرضیه فرعی دوم
ناهمسانی واریانس	.....	۹/۱۵	فرضیه فرعی سوم

نتایج حاصل در جدول ۵ نشان می‌دهد که سطح معنی داری آزمون در مدل‌ها کمتر از ۵ درصد می‌باشد و بیانگر وجود ناهمسانی واریانس در جملات اخلاق می‌باشد که این مشکل در تخمین نهایی مدل با وزن دادن به مدل بصورت حداقل مربعات تعمیم یافته تخمین زده شده تا این مشکل رفع گردد. برای تخمین الگوهای اقتصادی، روش‌های متفاوتی وجود دارد. با لحاظ کردن فروض کلاسیک، روش حداقل مربعات معمولی (OLS) بر اساس قضیه گاووس-مارکف بهترین تخمین زننده خطی بدون تورش است؛ اما در صورت وجود ناهمسانی واریانس دیگر روش حداقل مربعات معمولی (OLS) روش مناسبی برای تخمین نیست که از این‌رو با وزن دادن (Cross-section weights) به رفع آن پرداخته و مدل مناسب برای تخمین آزمون فرضیه‌ها روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته (GLS) خواهد بود.

### نتایج مدل پژوهش برای فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اول: ویژگی‌های مدیرعامل بر عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد.  
مدل: معادله رگرسیون مورد تخمین در این تحقیق به صورت زیر می‌باشد:

$$ROA_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 CEO\ Features_{i,t} + \beta_2 Long\ term\ Debt\ Ratio_{i,t} + \beta_3 Size_{i,t} + \beta_4 AGE_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

جدول (۶): نتایج تخمین فرضیه اول تحقیق

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	t آماره	سطح معناداری
عرض از مبدا	۱.۰۴۵۹۵۵	۰۰۴۸۲۹۵	۲۱.۶۵۷۷۱	.....
دوگانگی مدیرعامل	۰.۹۷۹۹۴۲	۰.۲۴۶۱۶۱	۳.۹۸۰۹۰۰	.....۱
تنوع جنسیتی مدیرعامل	۰.۰۸۲۶۳۸	۰.۰۱۶۹۷۱	۴.۸۶۹۲۵۶	.....
تجربه مدیرعامل	۰.۸۷۲۷۸۲	۰.۰۱۱۲۵۸	۷۷.۵۲۵۲۲	.....۰
اندازه شرکت	-۰.۰۱۹۵۹۰	۰.۰۰۰۸۸۶۹	-۲.۲۰۸۸۱۲	۰..۰۲۷۷
عمر شرکت	-۱.۰۴۴۴۱۱	۰.۰۴۷۸۶۷	-۲۱.۸۱۹۲۰	.....
نسبت بدهی بلندمدت	-۰.۹۹۴۳۰۳	۰.۲۵۹۷۸۵	-۳.۸۲۷۴۱۴	.....۱
سایر آماره‌های اطلاعاتی				
ضریب تعیین	۰/۶۰			
ضریب تعیین تعديل شده	۰/۵۳			
F آماره	۸/۹۲			
سطح معناداری F	۰/۰۰			
دوربین واتسون	۱/۵۸			

در بررسی معنی‌دار بودن کل مدل با توجه به این‌که سطح معناداری آماره  $F$  از ۵ درصد کوچک‌تر است ( $0/00$ ) لذا مدل معنی‌دار بوده و فرضیه  $H_1$  آزمون  $F$  در سطح اطمینان ۹۵ درصد پذیرفته می‌شود. ضریب تعیین مدل نیز گویای آن است که ۰/۶۰ درصد متغیر عملکرد بانک توسط متغیر ویژگی‌های مدیرعامل تبیین می‌گردد. همچنین ضریب تعیین تبدیل شده برابر با ۰/۵۳ درصد به دست آمده است. علاوه بر این بهمنظور بررسی همبستگی جملات خطا باید به میزان آماره دوربین واتسون توجه نمود چون مقدار آن  $1/58$  بین بازه قابل قبول فرار دارد فرض همبستگی جملات خطا رد می‌شود. با توجه به نتایج آزمون فرضیه تحقیق متغیر ویژگی‌های مدیرعال (دوگانگی مدیرعامل، تنوع جنسیتی مدیرعامل، تجربه مدیرعامل) با توجه به اینکه سطح معناداری آن کوچک‌تر از ۵ درصد است که نشان دهنده رابطه معنادار با عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. لذا فرضیه تحقیق در سطح اطمینان ۹۵ درصد تایید می‌شود. همچنین متغیرهای نسبت بدھی بلندمدت، اندازه شرکت و عمر شرکت با توجه به سطح معناداری کوچک‌تر از ۵ درصد است در سطح اطمینان ۹۵ درصد رابطه معناداری با عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران دارند.

## نتیجه گیری

بانک‌ها باید توسط مدیرانی، مدیریت شوند که می‌توانند ارزش شرکت را افزایش دهند؛ با این حال برخی از بانک‌ها به نظر نمی‌رسد که به شدت از این الزامات پیروی کنند که ممکن است دلایلی را برای توضیح، برخی از بانک‌ها در مورد بی‌تجربگی توضیح دهد. مدیران اجرایی تصمیمات ساختاری سرمایه نامناسب را اتخاذ می‌کنند که باعث ناکارآمدی تصمیمات ساختار سرمایه می‌گردد. تجربه مدیران برتر را به عنوان یک ویژگی مهم که بر استراتژی تاثیر می‌گذارد، به رسمیت می‌شناسند. پژوهشگران ادعا می‌کنند که ویژگی‌های مدیران (مثلاً تجربه) در نتایج استراتژیک منعکس شده است. تجربه مدیران ارشد با توانایی شناختی آنها مرتبط است. در این پژوهش به دنبال بررسی این موضوع بودیم که آیا ویژگی مدیرعامل از جمله دوگانگی مدیرعامل، ترجیه مدیرعامل و تنوع جنسیتی مدیرعامل تاثیر معناداری بر عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران دارد؟ جامعه آماری کلیه بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۸ می‌باشد که با استفاده از رگرسیون خطی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج آزمون فرضیه‌ها نشان داد که ویژگی‌های مدیرعامل بر عملکرد بانک تاثیر معناداری دارد و نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق گوتا و ماهکود (۲۰۲۰) همسو است. از این رو پیشنهاد می‌شود که بانک‌ها برای عملکرد بهتر از مدیران مرد استفاده کنند همچنین تجربه بالای مدیران باعث بهبود عملکرد بانک شده که این نشان دهنده این می‌باشد که باید به مدیران فرصت داد که عملکرد واقعی خودشان را نشان دهند و هرچقدر تجربه کاری آن‌ها بالا می‌رود عملکرد بانک‌ها نیز بهتر می‌گردد. و علاوه بر این این تحقیق نشان داد که مرد‌ها عملکرد بهتری در اداره بانک‌ها دارند و می‌توانند عملکرد بانک را بهبود بخشنند.

## منابع

- ✓ احتشام، رضا، (۱۳۹۳)، بررسی و شناسایی عوامل موثر در مدیریت هزینه کیفیت در صنایع خودروسازی (مطالعه موردی شرکت ایران خودرو)، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال سوم، شماره ۱۲، صص ۳۳-۴۴.
- ✓ بیبانی، سروش، گرگز، منصور، (۱۳۹۳)، بررسی رابطه بین حضور مدیران زن در هیئت مدیره با عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دانش حسابداری و حسابرسی، دوره ۳، شماره ۱۲، صص ۶۳-۷۴.

- ✓ جاوید، سهیلا، (۱۳۹۶)، بررسی رابطه تنوع جنسیتی و مالکیت دولتی با ریسک پذیری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی امام جواد (ع).
- ✓ رحیمی، سمانه، زلف پور آرخلو، مرتضی، (۱۳۹۶)، بررسی رابطه بین ریسک تعیین روش‌های تامین مالی بر روی عملکرد مالی بانک، کنفرانس بین المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت اقتصاد، توانمندی صنعت جهانگردی در توسعه.
- ✓ رضوانی، رضا، مرادی، علی، مرتضوی، عباس، (۱۳۹۸)، بررسی تأثیر هزینه بدھی بر عملکرد شرکت‌ها، حسابداری مدیریت، شماره ۱۷، صص ۲۹-۴۴.
- ✓ رفاقتی گرگری، بهنام، (۱۳۹۵)، تأثیر تجربه و تحصیلات مدیران بر درک اهمیت اجزای هزینه‌های کیفیت، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی تاکستان.
- ✓ زمانی، فریبا، (۱۳۸۸)، تفاوت تبعیض جنسی و جنسیتی و تأثیر آن در تحولات اجتماعی، فرهنگ، شماره ۷۰، صص ۲۱۷-۲۶۴.
- ✓ سپاسی، سحر، عبدالی، لیلا، (۱۳۹۵)، بررسی تاثیرات حضور زنان در هیئت مدیره بر ارزش شرکت و عملکرد مالی، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۸، شماره ۲۹، صص ۳۹-۵۸.
- ✓ علیجانی، سوری، (۱۳۹۶)، بررسی رابطه تجربه و مهارت مدیران با سلامت روان کارکنان ادارات دولتی شهرستان کلاردشت، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی آمل.
- ✓ علیمردانی، محمد، (۱۳۹۵)، بررسی تأثیر هزینه بدھی بر عملکرد شرکت، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
- ✓ مهرانی، حسن، یوسفی، سعید، سالاری، سجاد، (۱۳۹۷)، بررسی رابطه هزینه بدھی و عملکرد شرکت، دانش حسابرسی، دوره ۱۴، شماره ۵۸، صص ۳۷-۵۸.
- ✓ نیکبخت، محمدرضا، دیانتی دیلمی، زهرا، حسین‌پور، امیرحسین، (۱۳۹۴)، تأثیر میزان تحصیلات و تجربه مدیران مالی بر میزان اهمیت و اعتماد آن‌ها بر ابعاد مختلف کارت ارزیابی متوازن، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۷، شماره ۲۸، صص ۱-۲۱.
- ✓ Adams, R., and Ferreira, D. (2009). Women in the boardroom and their impact on governance and performance. *Journal of Financial Economics* 94 (2):pp. 291- 309.
- ✓ Adams, R., Gray, S., Nowland, J. (2010). Is there a business case for female directors? Evidence from the market reaction to all new director appointments. Working paper, City University of Hong Kong
- ✓ Adams, R.B. and Ferreira, D. (2009), "Women in the boardroom and their impact on governance and performance", *Journal of Financial Economics*, Vol. 94 No. 2, pp. 291-309.
- ✓ Barney, J.B., (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *J. Manage.* 17 (1), 99–120.
- ✓ Chen, R., GAO, Z., Zhang, X., & Zhu, M. (2018). Mutual Fund Managers' Prior Work Experience and Their Investment Skill. *Financial Management*, <https://doi.org/10.1111/fima.12180>, 1 – 22
- ✓ Cici, G., Monika G.T., Görickete, M.A., & Kempf, A. (2018). The Investment Value of Fund Managers' Experience outside the Financial Sector. *The Review of Financial Studies*, 31(10), 3821–3853
- ✓ Colaco, H., Myers, P. and Nitkin, M. (2011), "Pathways to leadership: board independence, diversity and the emerging pipeline in the United States for women directors", *International Journal of Disclosure and Governance*, Vol. 8 No. 2, pp. 122-147.
- ✓ Custodio, C., Metzger, D., (2014). Financial expert CEOs: CEO's work experience and firm's financial policies. *J. Financial Econ.* 114, 125–154.

- ✓ Finkelstein, S., (1992). Power in top management teams: dimensions, measurement, and validation. *Acad. Manage. J.* 35, 505–538.
- ✓ Gul, F., Srinidhi, B. and Ng, A. (2011), “Does board gender diversity improve the informativeness of stock prices?” *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 51 No. 3, pp. 314-338.
- ✓ Gupta, N. and Mahakud, J. (2020), "CEO characteristics and bank performance: evidence from India", *Managerial Auditing Journal*, Vol. 35 No. 8, pp. 1057-1093. <https://doi.org/10.1108/MAJ-03-2019-2224>
- ✓ Hambrick, D.C., Mason, P., (1984). Upper-echelon: the organization as a reflection of its top Managers. *Acad. Manage. Rev.* 9, 193–206.
- ✓ Hughes, A., Zingales, L., Miller, M. Private benefits of control: an international comparison. *J. Financ.* 59(2), 537–600 (2017).
- ✓ Huse, M. and Solberg, A.G. (2006), “Gender-related boardroom dynamics: how scandinavian women make and can make contributions on corporate boards”, *Women in Management Review*, Vol. 21 No. 2, pp. 113-130.
- ✓ Jensen, M.C., Murphy, K.J., (1990). Performance pay and top-management incentives. *J. Polit. Econ.* 98 (2), 225–264.
- ✓ John, K. and Senbet, L.W. (1998), “Corporate governance and board effectiveness”, *Journal of Banking & Finance*, Vol. 22 No. 4, pp. 371-403.
- ✓ Lenard, M.J., Lenard, M.J., Yu, B., Yu, B., York, E.A., York, E.A. and Wu, S. (2017), “Female business leaders and the incidence of fraud litigation”, *Managerial Finance*, Vol. 43 No. 1, pp. 59-75.
- ✓ Mallin, C. and Michelon, G. (2011), “Board reputation attributes and corporate social performance: an empirical investigation of the US best corporate citizens”, *Accounting and Business Research*, Vol. 41 No. 2, pp. 119-144.
- ✓ Matemilola, B.T., Bany-Ariffib, A.N., Azman-Saini W.N.W., & Annuar Md. N. (2018). Does top managers' experience affect firms' capital structure? *Research in International Business and Finance*, 45, 488-498
- ✓ Post, C. and Byron, K. (2015), “Women on boards and firm financial performance: a Meta-analysis”, *Academy of Management Journal*, Vol. 58 No. 5, pp. 1546-1571.
- ✓ Rahman, M., & Saima, N. F. (2018). Efficiency of Board Composition on Firm Performance: Empirical Evidence from listed Manufacturing Firms of Bangladesh. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 5(2), 53-61
- ✓ Snaebjornsson, I.M. and Edvardsson, I.R. (2013), “Gender, nationality and leadership style: a literature review”, *International Journal of Business and Management*, Vol. 8 No. 1, p. 89.
- ✓ Thiruvadi, S. (2012), “Gender differences and audit committee diligence”, *Gender in Management: An International Journal*, Vol. 27 No. 6, pp. 366-379.